

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد / بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم / از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه
۲۶ دسمبر ۲۰۲۴

یونس نگاه

فقر

امروز دو نوشته را پشت هم خواندم و چیزهایی در مورد فقر به ذهنم گذشت که این جا با شما شریک می‌کنم. در گزارش اول خواندم که اقتصاد جهان امسال ۱۱۵ تریلیون دلار ارزش داشته است و بیش از ۳۰ تریلیون آن در ایالات متحده آمریکا و ۱۹.۵ تریلیون در اختیار چین بوده است. یعنی ۴۳ درصد کل اقتصاد دنیا مال این دو کشور است.

در خبر دیگر خواندم که بر اساس آمار سال ۲۰۲۳ یونیسف، تعداد ۷ میلیون از کل ۲۲.۲ میلیون کودک ترکیه گرفتار فقر اند. یعنی یک سوم کودکان ترکیه پیش از هجده سالگی مجبور می‌شوند که کار کنند، گرسنه می‌مانند و یا از امکانات لازم برای تعلیم و تفریح محرومند.

در مقاله‌ای که این خبر دومی نشر شده، زندگی یک خانواده استانبولی را مثال آورده‌اند. در آن خانواده، کودکی ۱۱ ساله به نام اتاکان شاهین/سahین برای زنده‌ماندن مجبور است در جاده‌ها آشغال جمع کند و به مکتب نرود. مادرش رقیه شاهین ۲۸ ساله هم به خبرنگار گفته است که چهار طفل دارد و نمی‌تواند برای آنان نان و لباس تهیه کند. پدر اتاکان هم در جاده‌ها آشغال جمع می‌کند.

در گزارش آمده است که دولت ترکیه به خاطر کمک به تعلیم کودکان این خانواده ماهانه ۶ هزار لیره (معادل ۱۷۰ دلار امریکائی) می‌پردازد، اما آنان پول دولت را کرایه خانه می‌دهند، و کودکان خود را به مکتب نمی‌فرستند. در پایان گزارش به خانواده دیگری در ازمیر اشاره شده که ماه نومبر امسال خبرساز شدند. والدین این پنج کودک نیز جوان و فقیر بودند. پدر جوان برای کار به مزرعه رفته بود و مادر جوان برای جمع‌آوری آشغال به جاده‌ها، و در غیاب شان پنج کودک کم سن و سال در شعله‌های آتش سوخته بودند.

اگر از بالا جمع‌بندی کرده بیانیم به نظرم این دو نکته اصلی در ارتباط به فقر وجود دارد:

(۱) فقر ریشه‌های سیاسی و اقتصادی دارد، نظام‌مند است و بدون اصلاحات در توزیع سرمایه و فرصت‌های شغلی و تحصیلی از بین نمی‌رود. بیش از ۴۳ درصد کل اقتصاد جهان در اختیار دو کشور است و شاید ۹۰ درصد آن اقتصادها نیز در دست اقلیت ده یا پانزده درصدی سرمایه‌دار انباشته شده است. هیچ جای دنیا بی‌گرسنه و فقیر نیست. در تمام دنیا آدم‌هایی هستند که نمی‌توانند کودکان خود را به مکتب بفرستند، نان کافی بخورند و یا فرصت تفریح و استراحت داشته باشند. ولی ترازوی گرسنگی و فقر در توزیع جهانی نیز بسیار پانگ‌دار و نامتوازن است. در بعضی مناطق مثل افغانستان هفتاد هشتاد درصد مردم گرسنه و فقیر اند.

(۲) فقر ریشه‌های فرهنگی و تربیتی هم دارد. یعنی افراد در این جهان رنگین و پرتلاطم با انتخاب‌های‌شان بر روزگار خود اثر می‌گذارند. در دو مثال خانواده‌های فقیر ترکیه دیده می‌شود که والدین هر دو خانواده زود ازدواج کرده و بیش از توان مالی فرزند آورده اند.

کسی که در شهر استانبول در سن ۲۸ سالگی صاحب چهار فرزند باشد و فرزند کلانش ۱۱ ساله باشد، عقب‌مانده است و نمی‌داند زندگی شهری چگونه اداره می‌شود. رقیه شاهین مادر آن کودکان گرسنه در سن ۱۷ سالگی اولین فرزندش را به دنیا آورده و شاید در پانزده یا شانزده سالگی ازدواج کرده است. در کمتر از هر سه سال یک بچه به دنیا آورده و اگر کدام فرزندش را سقط یا از دست داده باشد، احتمالاً هر دو سال یک فرزند آورده است. گرسنگی فرزند اول مانع نشده تا فرزند دوم را دیرتر به دنیا بیاورند. و اوایلای سه فرزند گرسنه آنان را بیدار نکرده تا فرزند چهارم را نزنند. شاید فرزندان پنجم و ششم را هم به دنیا بیاورند و پشت آشغال بفرستند.

شهر استانبول برای نوجوانان پانزده شانزده ساله فرصت‌ها و خطرات بسیاری دارد. اگر رقیه می‌توانست تا امسال که ۲۸ ساله است عروسی‌اش را به تعویق اندازد و به جای آن درس می‌خواند، حرفه می‌آموخت یا در فابریکه کار می‌کرد حالا گرفتار آن وضعیت دردناک نمی‌شد. رقیه احتمالاً فرصت نداشته است که به این خطرها فکر کند، شاید او در خانواده‌ای به دنیا آمده که در حلقه گرسنگی گیر مانده بوده است.

در محیط و خانواده‌های ما نیز مثال‌هایی از این مشکلات را شاهدیم. درست است که نظام‌های اقتصادی و سیاسی انتخاب زیادی برای ما نمی‌گذارند، ولی اگر از درجه‌های حداقلی استفاده نتوانیم نسل در نسل در تاریکی و فقر می‌مانیم. خانواده مثال دوم آن گزارش نیز گرسنگی و فقر را با ازدواج زود هنگام و فرزندان بسیار یکجا داشته است. اگر گرسنه‌ایم، زود ازواج نکنیم، و اگر ازدواج کردیم زیاد اولاد نیاوریم. و اگر سواد و فرصت داریم بخشی از انرژی خود

را برای هموار کردن راه‌های سیاسی و اقتصادی به‌روی خود و فرزندان ما صرف کنیم و به‌خاطر جامعه‌ی عادل کار کنیم.

عکس‌ها را از آن دو گزارش گرفته‌ام.